

kind & samenleving

TIEN ER IN SPRAAK

TIENERS BETREKKEN BIJ HET GEMEENTELIJK BELEID

8 VUISTREGELS EN 10 METHODIEKEN

LEESWIJZER

De voorbije jaren ontwikkelde Kind & Samenleving vzw in heel wat gemeenten en steden inspraakprojecten met jonge tieners. Vanuit onze ervaringen geven wij een aantal **basics en concrete tools** voor inspraak van tieners in het gemeentelijk beleid.

Deze publicatie richt zich in de eerste plaats op **jeugdconsulenten en inspraakbegeleiders**. Maar ook andere beleidsmedewerkers kunnen hier inspiratie opdoen voor het betrekken van bijzondere doelgroepen en buurtbewoners.

Deze publicatie bestaat uit drie delen:

Inleiding: Onze visie op inspraak en participatie. Zo veel mogelijk van onderuit

Dit onderdeel legt je uit waarom het **belangrijk is om ook tieners te bevragen** over het gemeentelijk beleid. Daarnaast leggen we onze visie rond **inspraak en participatie** uit.

VANAF BLZ. 2

Deel 1: Acht vuistregels voor het betrekken van tieners bij het gemeentelijk beleid

Dit zijn onze **basics van tienerinspraak**. Waar vind je tieners? Hoeveel tieners betrek je? Hoe divers moeten ze zijn en hoe intens is het inspraaktraject? Hoe betrek je hun **leefwereld** bij het beleid en hoe breng je ze in contact met beleidsmakers?

VANAF BLZ. 9

Deel 2: Tien methoden en technieken om tieners te betrekken bij het gemeentelijk beleid

In dit onderdeel vind je 10 fiches met **uitgeteste methoden en technieken**. Je vindt er inspiratie en houvast om zelf leuke en **interessante inspraaksessies** op te zetten.

VANAF BLZ. 24

INLEIDING: ONZE VISIE OP INSPRAAK EN PARTICIPATIE: ZO VEEL MOGELIJK VAN

BIJ KINDVRIENDELIJK HOORT OOK TIENERVRIENDELIJK

Veel steden en gemeenten trekken ondertussen de kaart van kindvriendelijk beleid. Zij kunnen hiervoor terugvallen op heel wat tools, netwerken en publicaties. Kindvriendelijk beleid speelt uitdrukkelijk in op de leefwereld en de belangen van kinderen en jongeren. Maar tot die leeftijdsgroep behoren ook de tieners, de groep tussen **12 en 15 jaar**.

Een tienervriendelijk beleid voeren ligt vaak een stuk moeilijker dan werken aan een meer algemeen kindvriendelijk beleid. De redenen zijn divers. Het is **lastiger om tieners te bereiken** en te weten wat ze nu eigenlijk precies willen. Het is de leeftijd dat ze vaak afhaken in het jeugdwerk, sport, cultuur en het verenigingsleven. Er worden weinig activiteiten specifiek voor tieners ontwikkeld. En als het al gebeurt, is dit met wisselend succes. Ook politiek ligt het gevoeliger om er werk van te maken. Want tieners zijn niet altijd engeltjes.

'jonge tieners' als tussengroep

De focus in deze publicatie ligt op jonge tieners van ca. 12 tot 15 jaar. Het is de eeuwige **'tussengroep'**: niet echt kind meer, maar ook nog geen jongere. Eigen bij die leeftijdsgroep is dat ze steeds zelfstandiger en steeds verder hun leefwereld verkennen: soms heel geleidelijk, soms in forse sprongen.

Er is ook een **grote diversiteit binnen tieners**. Dé tiener bestaat niet en er zijn veel verschillen naargelang leeftijd, afkomst, gender, sociale positie, subcultuur... Hierbinnen ontwikkelt elke tiener een eigen vrijetijdsbesteding en eigen identiteit(en). Probeer dan maar eens een beleid te ontwikkelen voor deze doelgroep (of liever: doelgroepen)

Noodzaak om tieners te betrekken

Net daarom is het aangewezen om ook tieners op te zoeken en ze zelf aan het woord te laten over hun noden en wensen, als volwaardige mede-burgers.

Het mag dan wel een 'lastige' leeftijd zijn, tieners blijken veel kennis van hun omgeving te hebben en **voelen zich meestal ook erg betrokken** bij hun gemeente of stad. Want op die leeftijd zijn ze nog sterk aangewezen op hun eigen leefomgeving. Op eigen houtje al te verre verplaatsingen maken, zit er meestal nog niet in.

Vaak blijkt ook dat ze niet per se een 'eigen plek' willen, ver weg van de samenleving. Ze kiezen verrassend vaak voor een volwaardig plekje binnen een groter geheel: een ontmoetingsplek middenin een winkelgebied, een ' tienerluik' binnen een groter wijkfeest, een populaire tienergroep op de affiche van een cultureel evenement, een extra bankje naast het busstation...

Voortrekkersrol van jeugddiensten en jeugdraden

Meestal zijn het jeugddiensten en jeugdraden die het voor de doelgroep van tieners moeten opnemen. Als zij het niet doen, doet wellicht niemand het. De uitdaging hierbij is om dit proactief en toekomstgericht te doen. Zeker bij de opmaak van het **gemeentelijk meerjarenplan** mag de stem van tieners niet ontbreken. Aandacht voor tieners moet structureel deel uitmaken van het beleid van uw stad of gemeente. Anders wordt het keer op keer brandjes blussen.

De jeugddienst en jeugdraad mogen echter niet alleen staan. Het komt erop aan om **partners te zoeken bij andere diensten en beleidsdomeinen**: van cultuur tot ruimtelijke ordening, van preventie tot technische dienst. En dat gaat het beste wanneer de projecten nog moeten gedefinieerd worden. Zo kunnen er accenten gelegd worden voor tieners binnen het grotere geheel.

Inspiratieboek vanuit onze ervaring met beleidsparticipatie

De voorbije jaren ontwikkelde Kind & Samenleving vzw in heel wat gemeenten en steden inspraakprojecten met jonge tieners. Dit kon gebeuren met de steun van de Vlaamse overheid en diverse lokale besturen. Vooral binnen het 'nevelstad'-project konden we in een twintigtal verstedelijkte gemeenten ervaringen opdoen met beleidsparticipatie.

De inspraak met de tieners vertrok vooral vanuit de vraagstelling van de gemeentes: welke input kunnen tieners geven over (aspecten) van het gemeentelijk beleid, vertrekkend vanuit hun leefwereld? Maar we hielden de vraagstelling zo open mogelijk, en lieten tieners ook zelf zaken op de agenda zetten. Met de ervaringen van deze projecten gingen we aan de slag om dit inspiratieboek te ontwikkelen.

ZOVEEL MOGELIJK VAN ONDERUIT

Over ‘inspraak’, ‘participatie’ en ‘co-creatie’

De ondertitel van deze publicatie luidt: ‘Tieners betrekken bij het gemeentelijk beleid’. Hieronder begrijpen we zowel ‘inspraak’, ‘participatie’ als ‘co-creatie’. Bij **inspraak** ligt de nadruk op consultatie van burgers in functie van de beleidsagenda. Bij **participatie** kunnen burgers structureel mede-beslissen, en kunnen ze ook zelf thema’s op de agenda zetten. Bij **co-creatie** realiseren burgers en overheid daadwerkelijk samen het beleid, op basis van gelijkwaardigheid. Dit zou de ambitie moeten kunnen zijn van steden en gemeentes.

Ideaal en pragmatiek

Vanuit een meer pragmatische benadering kan je ervan uitgaan dat deze verschillende vormen van betrokkenheid (nl. inspraak, participatie en co-creatie) naast elkaar kunnen bestaan. Ze kunnen elk op zich waardevol zijn, binnen hun context. Hoe ver je kan, wil of mag gaan in participatief opzicht, hangt immers af van allerlei factoren. Die kunnen **praktisch van aard** zijn (hoeveel tijd is er ter beschikking en hoeveel mensen kunnen het proces begeleiden?), maar evenzeer **inhoudelijk** (de aard van het onderwerp, de spontane bekommernissen van tieners, de sociale context waarin het onderwerp zich situeert) en **politiek** (welke ruimte geeft het bestuur juist?).

Het komt er dus op aan om bewuste keuzes te maken, rekening houdend met die factoren of context, en daarbinnen maximale betrokkenheid van tieners na te streven. Hoe dan ook is ‘**schijnparticipatie**’ uit den boze: dan worden tieners enkel ‘gebruikt’ om een beslist beleid verkocht te krijgen.

Zo veel mogelijk van onderuit

Werk je met tieners vanuit de agenda van de gemeente of stad, of laat je alles van onderuit opborrelen? Het is geen of-of-vraag. Binnen elke situatie kan je eigenlijk van uit een ‘**participatieve basishouding**’ werken.

Het beste is om met **gerichte vragen** naar tieners te stappen, maar tegelijk ook met **open vizier** aansluiting proberen te vinden bij de leefwereld van tieners. En zeker ook niet blind te zijn voor wat tieners uit eigen beweging aanbrenghen.

Een goed inspraaktraject werkt zo veel mogelijk van onderuit en vertrekt vanuit de eigen leefwereld en noden van tieners. Tegelijk zoekt het ook **aansluiting bij** geplande of lopende **beleidsprojecten**.

Ontgoocheling vermijden

Louter vanuit de leefwereld van tieners vertrekken kan tot ontgoocheling leiden. Als je enkel met een (zelfs goed doorploegde) wishlist van tieners naar de beleidsmakers trekt, volledig onafhankelijk van het gemeentelijk beleid bedacht, dan bestaat het risico dat er maar weinig van de wishlist op korte termijn gerealiseerd zal kunnen worden.

Gericht maar met open vizier

Om zo'n ontgoocheling te vermijden, kan je aan tieners input vragen over een aantal gemeentelijke projecten die sowieso op de agenda staan en waarvan je kan vermoeden dat ze iets voor tieners kunnen betekenen. De thema's voor het **gemeentelijk meerjarenplan** bieden hiervoor een uitstekende houvast. Maar het kan ook om een **actueel beleidsproject** gaan waar een grote investering mee gemoeid is. Zoek dan naar sleutelmomenten om input te geven vanuit tieners. Hoe vroeger je erbij bent, hoe meer invloed er doorgaans mogelijk is. Zelfs al is het thema wat abstract, het kan de moeite lonen om het ook aan tieners uit te leggen en er feedback op te vragen.

Tieners zijn zeker in staat om ook input te geven voor **abstractere thema's**, zoals onderwijs, welzijn, ruimtelijke planning... Het vergt alleen misschien wat meer vertaalwerk. En blijkt het toch wat te ver van hun bed, doseer het dan en laat het wat groeien.

Enkele thema's waar tieners en jongeren doorgaans wakker van liggen:

1. Is er genoeg ruimte om te spelen en te chillen?
2. Zijn er genoeg basisvoorzieningen?
3. Kunnen tieners en jongeren zelfstandig op pad?
4. Zijn er centrale plekken waar tieners en jongeren zich welkom voelen?
5. Vinden tieners hun plaats in het sociale weefsel?

Meer info in onze online publicatie:
['Hoe Zot is ons dorp'](#).

Mee op de agenda zetten en eigen initiatief van tieners ondersteunen

Stel steeds voldoende **open vragen** en laat ruimte voor de eigen invulling vanuit de leefwereld van tieners. Tieners moeten nog echt nieuwe thema's of ideeën kunnen aanbrengen waar ze mee zitten. Deze bekommernissen of ideeën moeten op de beleidsagenda gezet kunnen worden. Idealiter vinden ze nog **expliciet een plaatsje in het gemeentelijk meerjarenplan**. Als dit niet (meer) mogelijk blijkt, kan de tieneragenda wellicht nog impliciet in het meerjarenplan of onder lopende projecten geschoven worden.

In elk geval moet er ruimte gemaakt worden om **ideeën of initiatieven van tieners mee te ondersteunen**. Zoek daarbij partners en steun bij andere diensten en beleidsdomeinen en stel jouw expertise als jeugd Dienst ter beschikking.

Tieners betrekken bij publieke ruimteprojecten

Hoe je strategisch te werk kan gaan voor het betrekken van kinderen en tieners in publieke ruimteprojecten, vind je in onze online publicatie **'Over Reuzenkaarten en wegfragertjes: Inspraak van kinderen in publieke ruimteprojecten'**.

Je vindt er ook 9 kernvragen om te stellen aan kinderen en tieners.

‘Elke mening telt’ of streven naar consensus?

In contacten met andere diensten zal een jeugddienst ongetwijfeld ook tot compromissen moeten komen. Bij de ontwikkeling van publieke ruimte en voorzieningen zijn er immers meer doel- en gebruikersgroepen dan alleen tieners. Bovendien hebben tieners onderling soms verschillende noden en wensen. Als je alle wenslijstjes afzonderlijk optelt, schieten ruimte en middelen vaak tekort.

Het is dus belangrijk om alle **belangen evenredig af te wegen**. Er zijn twee manieren om dit te doen: in rechtstreekse dialoog tussen gebruikers enerzijds, of knopen laten doorhakken door ontwerpers/beleidsmakers anderzijds. Bij voorkeur wordt er gekozen voor het eerste. Door elkaar in de ogen te moeten kijken, kunnen verschillende gebruikers meer inzicht en respect krijgen voor elkaars noden en wensen. Maar het risico bestaat dan dat de luidste roepers en hardste doorzetters het meeste krijgen.

Beleidsmakers of ontwerpers kunnen corrigerend optreden, op voorwaarde dat ze zelf ook aandacht hebben voor evenwichtige belangen. Voor tieners is dit een teer punt: de noden en belangen van tieners staan nogal eens onderaan de prioriteitenladder. Tieners hebben daarom baat bij belangenbehartigers, die evenwel mee zoeken naar compromissen.

Eigenlijk moet je telkens zoeken naar ‘slimme’ combinaties en creatieve oplossingen. Door aanbod, ruimte en voorzieningen te delen, haal je als geheel soms meer uit beschikbare ruimte en middelen. Dit vergt dikwijls out-of-the-box-denken. Daarom kan het idee of standpunt van een enkeling soms interessanter zijn dan dat van de meerderheid. In die zin is het **waardevol om ook persoonlijke meningen mee te nemen** in de afweging.

DEEL 1

ACHT VUISTREGELS VOOR HET BETREKKEN VAN TIENERS IN HET GEMEENTELIJK BELEID

In deel 1 geven we 8 vuistregels die belangrijk zijn bij de participatie van tieners in het gemeentelijk beleid

1. Zoek zelf tieners op in hun vertrouwde omgeving blz. 10
2. Tips indien je tieners toch speciaal wil samenbrengen voor een inspraakmoment? blz. 13
3. Maak bewuste keuzes over kwantiteit, kwaliteit en diversiteit blz. 14
4. Vertrek altijd vanuit de leefwereld van tieners blz. 16
5. Denk over grenzen heen blz. 18
6. Geef tieners de kans om te groeien in een inspraaktraject blz. 19
7. Voorzie ondersteuning bij rechtstreeks contact tussen tieners en beleidsmakers blz. 21
8. Kies je methodieken doordacht, maar blijf flexibel blz. 22

1. ZOEK ZELF TIENERS OP IN HUN VERTROUWDE OMGEVING

Door tieners ergens naartoe proberen te brengen, bouw je heel wat drempels in. Want ze moeten vooreerst al mogen van hun ouders, ze moeten tijd hebben, er kunnen geraken, de activiteit moet aantrekkelijk genoeg zijn, liefst nemen ze ook vrienden mee... Al die drempels kan je verlagen of zelfs wegnemen door gewoon zelf naar hen toe te stappen.

Het is dus vrijwel altijd beter om tieners zelf op te zoeken. Doe dat in hun **vertrouwde omgeving**. Zo zijn er een aantal mogelijke plekken, die elk hun voordelen maar ook uitdagingen hebben:

- A** Op school
- B** In het 'klassieke' jeugdwerk
- C** In jeugdhuizen en instuifwerkingen
- D** Op straten en pleinen
- E** In de jeugdraad

Hieronder zetten we de voor- en nadelen op een rijtje. We geven ook tips om antwoord te geven op de uitdagingen.

Waarom hier?

- Op de middelbare school zitten heel wat tieners samen, die doorgaans al blij zijn dat ze geen les hebben.
- Je vindt op deze plek ook de tieners die je anders moeilijk bereikt. Ook wie niet in een jeugdbeweging zit of wie weinig op straat rondhangt zit op school. Dat is een enorme troef.
- Je kan een divers publiek bereiken als je werkt in verschillende richtingen, onderwijstypes (ASO, TSO, BSO, BUSO) en onderwijsnetten.

Knelpunten

Scholen en leerkrachten moeten bereid zijn om deel te nemen.

Soms raden directies of leerkrachten af om in BSO, TSO of BUSO te werken.

Tieners uit één klas komen uit verschillende gemeenten.

De schoolse context bemoeilijkt soms een open gesprek.

Oplossingen

Contacteer de school via de directie én via goede contacten: een gemotiveerde leerkracht, een schepen die ook leerkracht is ...

Stel indien nodig voor om **tijdens de middag of net na de schooluren** te werken.

Kan je het **koppelen aan de eindtermen**? Dat kan helpen om de sessie tijdens de lessen te laten plaatsvinden. Denk aan burgerschap, meningen leren formuleren, eigen omgeving leren kennen...

Probeer net wél te werken in verschillende richtingen. Dit is zeker een meerwaarde. In TSO en BSO is het soms gemakkelijker om een sessie tijdens de lessen ingepast te krijgen (bijv. 'project algemene vakken'). Het verloop van een sessie is niet noodzakelijk anders naargelang de schoolrichting.

Geef altijd veel bevestiging en complimenten: werk op het **zelfvertrouwen van de tieners**.

Vertrek voldoende uit het **concrete**. Deel opdrachten op in **deelstapjes**.

Soms lukt het om alle tieners van een jaar uit een bepaalde gemeente samen te brengen, maar dat is organisatorisch wat ingewikkeld voor een school.

Ook tieners van buurgemeenten zijn gebruikers van de gemeente. Ze kunnen vergelijken met hun eigen gemeente, en dat kan interessant zijn.

Voorzie waar nodig **verschillende vraagstellingen** voor leerlingen van binnen en van buiten de gemeente.

Spreek de verantwoordelijke leerkracht vooraf even aan en vraag om wat op de achtergrond te blijven. Soms is het wel handig dat de leerkracht erbij is omdat die de tieners beter kent.

Soms vergt het wat **doorzetting** om de tongen van tieners los te maken. Maar vind je eenmaal iets waar tieners wakker van liggen, dan is het doorgaans geen probleem om ze mee te krijgen.

B. IN HET KLASSIEKE JEUGDWERK

Waarom hier?

- Werken via jeugdbewegingen is de gemakkelijkste manier om binnen een (deel)gemeente tieners van een bepaalde leeftijd samen te krijgen. Jeugdwerk kan ook goed mobiliseren voor acties en co-creatie: iets organiseren, iets bouwen, opruim-acties...

Knelpunten

Jeugdwerk is niet altijd bereid om tijd te spenderen aan wat buiten hun gewone activiteiten valt.

In het 'klassieke' jeugdwerk vind je maar een beperkte, sociaal actieve groep van tieners.

Er is vaak veel afleiding, en het kan lastig zijn om de concentratie te bewaren.

Oplossingen

Als het over hun eigen gemeente gaat en enkele personen van de leiding het belang inzien, lukt het meestal wel om enkele uurtjes te kunnen werken binnen de reguliere werking. Vraag wel goed van te voren en hou rekening met last minute veranderingen.

Vul dus zeker aan met andere contexten en andere types tieners.

Wissel veel af met methodieken en werk vooral met actieve technieken (bijv. wijkwandeling, challenge...). Probeer voor de sessie een plek te vinden buiten het jeugdwerklokaal: zo creëer je meer jouw eigen context, waar de tieners 'te gast' zijn. Vul zeker aan met andere contexten en andere types tieners.

C. IN JEUGDHUIZEN EN INSTUIFWERKINGEN

Waarom hier?

- Hiermee bereik je ook tieners buiten de klassieke jeugdbeweging.

Knelpunten

De uitdagingen die zich in het 'klassieke jeugdwerk' stellen, vind je hier ook terug.

Er kan een voortdurend komen en gaan van tieners zijn. In 'hun eigen omgeving' is er vaak veel afleiding.

De samenstelling van de groep kan soms heel divers zijn.

Oplossingen

← Zie hiernaast.

Probeer op de locatie te zorgen voor een eigen ruimte waar je eigen voorwaarden kan stellen. Bij voorkeur een lokaal dat wat afgescheiden is, maar waar je toch kan binnenkijken. Zorg dan voor een werkvorm die de nieuwsgierigheid wekt: visueel effect, iets hightech ...

Maak optimaal gebruik van de knowhow die begeleiders hebben over hun tieners, zowel in de voorbereiding (detecteren van thema's, uitwerken van methodieken) als tijdens en na de sessie.

D. OP STRATEN EN PLEINEN

Waarom hier?

- Tieners rechtstreeks aanspreken in de publieke ruimte is een goede manier om niet-georganiseerde tieners te bereiken.

Knelpunten

Het kost veel tijd en tieners zijn niet altijd gemakkelijk te vinden.

Oplossingen

Kies goede momenten: bij mooi weer, bij evenementen, kort voor en/of na school ...

Zoek plekken waarop er veel tieners zijn: op straat, op pleinen en in parken, nabij jeugdvoorzieningen zoals de bibliotheek, de ingang van het sportcentrum... Soms zijn er ook typische regenplekken: een afdakje, onder een brug...

Je kan zelf de aandacht trekken door met een caravan, mobiele radio, ludiek standje, met gadgets... naar omgevingen of evenementen te trekken waar veel tieners zijn.

Het vergt wat lef om tieners zomaar aan te spreken.

Een groepje aanspreken terwijl ze volop met een geanimeerd gesprek bezig zijn, is wat ongemakkelijk. Een goed moment om tieners aan te spreken is wanneer ze zich wat lijken te vervelen en gewoon rondkijken.

Stel open vragen. Luister goed naar wat ze zelf aanbrenge en ga daarop door. Als ze merken dat je echt luistert, kan je heel wat interessante informatie verzamelen.

Je bereikt hier niet alle tieners mee.

Hou altijd in het achterhoofd dat een bepaalde groep wellicht buiten beeld blijft, namelijk de tieners die weinig gebruik maken van de publieke ruimte.

E. VIA DE JEUGDRAAD

Waarom hier?

- In de jeugdraad zitten heel wat contactpersonen die kennis hebben van de leefwereld van tieners, die tieners kunnen aanspreken of mobiliseren.

Knelpunten

Meestal is de tijd beperkt om het uitgebreid over een specifiek onderwerp te hebben.

Oplossingen

Hou het kort.

Probeer het thema toch zo veel mogelijk binnen de reguliere jeugdraadwerking aan bod te laten komen. Een werkgroep binnen de jeugdraad oprichten kan ook, maar voorzie dan terugkoppeling of bespreking op de plenaire jeugdraad, zodat je tot bredere gedragenheid komt.

Jeugdraadleden kunnen niet altijd 'in de plaats van' tieners spreken.

Probeer de jeugdraad eerder als tussenfiguur te laten werken om tieners te bereiken. Er zijn voorbeelden waarbij de jeugdraad zelf een bevraging of inspraakacties opzet met tieners.

2. TIPS INDIEN JE TIENERS TOCH SPECIAAL WIL SAMENBRENGEN VOOR EEN INSpraakMOMENT

Tieners ergens speciaal naartoe laten komen voor een inspraakactie vergt altijd inspanningen en een beetje geluk. De opkomst bij 'vrije oproep' is altijd onzeker. Dat kan van allerlei toevalligheden afhangen. Voel je dus niet mislukt als het eens niet lukt. Probeer wel altijd na te gaan waarom de opkomst zo mager was en hanteer de volgende keer een andere tactiek.

Hou in elk geval rekening met het volgende:

Vertrouwen	Al van tevoren een goed contact hebben met de tieners is nodig. Ze moeten je kennen. Schakel eventueel een persoon in die de tieners vertrouwen om hen warm te maken om mee te doen.
Ouders	De ouders beslissen meestal of (jonge) tieners mogen komen. Zorg voor een goed contact met de ouders en informeer ze op voorhand waar de inspraak over zal gaan en over de praktische details.
Pizza en iets lekkers	Zorg voor extra's en lok de tieners met gratis pizza, koffiekoeken, frietjes of ander lekkers. De beloning kan ook een event zijn: bijv. een plek kunnen bezoeken waar ze anders niet binnen kunnen (bijv. 'achter de schermen van...'). Ook bioscooptickets of kortingsbonnen kunnen tieners over de streep helpen. Zorg wel dat de 'beloning' in verhouding is en het gebeuren niet gaat domineren.
Whatsapp-team paraat	Bereid je voor om de tieners kort voor de sessie nog op te bellen, te whatsappen... om ze zo te herinneren aan de samenkomst en om hen nog eens warm te maken. Zorg dus dat je hun contactgegevens hebt.
Sneeuwbal effect	Probeer via de tieners die je al hebt, andere tieners erbij te halen: broers, zussen, vrienden en vriendinnen, klas- en clubgenoten...
Het juiste moment	Tieners hebben soms een drukke agenda. Informeer je bij enkele tieners of het een goede periode en dag is. Mijd examenperiodes (en de weken voorafgaand) en belangrijke feestdagen.

3. MAAK BEWUSTE KEUZES OVER KWANTITEIT, KWALITEIT EN DIVERSITEIT

Hoeveel tieners moet je betrekken en welk type tiener moet dat dan zijn? Mik je op kwantiteit of op diepgang?

Hoe meer, hoe beter

Meer tieners bevragen geeft een sterker verhaal. Hoe breder je bevrage, hoe meer verschillende invalshoeken je kan krijgen. En cijfers geven meer overtuigingskracht: 'ruim 250 tieners kozen voor...'

Hou wel rekening met de tijd en het budget die beschikbaar zijn. Weeg de inspanningen af tegen de verwachte output én met het belang of de schaal van het project. Voor een klein straatpleintje kan je je sneller tevreden stellen dan voor een belangrijk stedelijk plein.

Naast kwantiteit ook kwaliteit

Maar naast kwantiteit is ook kwaliteit belangrijk. Uit enkele diepgaande gesprekken met groepjes tieners leer je soms even veel als uit hele reeksen oppervlakkige enquêtes. Beperkte tijd of middelen dwingen je bovendien ook om keuzes te maken. Een combinatie van een kwalitatieve en kwantitatieve bevestigingen is ideaal: zorg dat je met een aantal groepjes goed kunt doorvragen, maar vul dit aan met enquêtes of een online bevestiging. Enkele kwalitatieve gesprekjes vooraf kunnen je helpen om de vragen in de enquêtes op punt te stellen.

Bouw diversiteit in

Zorg bovenal dat je recht doet aan de diversiteit van tieners. 'Tieners' delen misschien wel hun leeftijd, onderling zijn er vaak verschillen. Soms zijn hun noden en wensen zelfs tegenstrijdig. Zorg er daarom voor dat je tieners uit verschillende contexten bevrage (zie hierboven).

Vuistregels

Probeer zeker via minimum twee verschillende contexten tieners te bereiken.

Zoek creatief naar manieren om input te krijgen van diverse groepen tieners: bijv. jongens-meisjes, verschillende (sub)culturen, jongere en oudere tieners, tieners met een beperking, maatschappelijk kwetsbare jongeren, ASO-TSO-BSO... Zelfs al kan je uit bepaalde subgroepen maar een paar tieners bereiken, het is zeker een meerwaarde.

4. VERTREK ALTIJD VANUIT DE LEEFWERELD VAN TIENERS

Beleidsvragen hertalen

Zelfs al vertrek je vanuit een gemeentelijk project en heb je daarvoor input nodig, dan nog formuleer je jouw eerste vragen zo veel mogelijk vanuit de beleving en leefwereld van tieners. Enkele voorbeelden hieronder kunnen dit illustreren.

Voorbeeld 1: In de gemeente wordt een masterplan culturele infrastructuur opgemaakt.

Vraag bij tieners dan eerst naar hun huidige cultuurbeleving:

Gaan jullie soms naar concerten, voorstellingen, evenementen, (DJ-)optredens in jullie gemeente? Waar doe je dit dan? Waarom daar wel of waarom daar niet? Welke evenementen waren goed en welke niet? Zijn jullie zelf creatief bezig en wat is daarvoor nodig? Ga je naar de buurgemeenten en wat ontbreekt hier nog? Is er iets dat je heel graag zou doen, maar waarvoor de infrastructuur ontbreekt?

Vanuit de vraag ‘wat ontbreekt er’ of ‘wat is er nodig’, kan je de stap zetten naar het masterplan en gewenste voorzieningen.

Je kan dan ook concrete vragen voorleggen vanuit het masterplan.

Voorbeeld 2: In de gemeente wordt een mobiliteitsplan of wijkcirculatieplan opgemaakt.

Vraag bij tieners dan eerst naar hun beleving van mobiliteit:

Waar moet je dagelijks naartoe? Geraak je daar goed? Welke routes neem je dan? Wat zijn de moeilijke punten? Wat zijn de gevaarlijkste straten?

Zijn er plaatsen waar je naartoe moet of wil, maar zelf moeilijk geraakt?

Wat zou er dan moeten veranderen? Welke fiets- of wandelroute kan beter gemaakt worden? Waar zou een doorsteek/paadje handig zijn?

Welke weg moet beslist veiliger?

Een overzicht van alle knelpunten en potenties vanuit tieners (liefst ook met hun prioriteit) is hier een waardevolle inbreng in een mobiliteits- of wijkcirculatieplan. **In een latere fase kan je de ontwikkelde beleidsacties of ontwerpplannen voorleggen** en toetsen bij tieners.

Voorbeeld 3: Een gemeentelijk project ruimtelijke ordening.

Bijvoorbeeld:

- Een strategische 'Beleidsnota Ruimte' (dit is de opvolger van het ruimtelijk structuurplan)
- Een ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP) voor een woonontwikkeling
- Een Masterplan voor een stadsdeel

Vraag bij tieners dan eerst naar hun beleving van de ruimte(s):

'Ken je die plek(ken)? Wat doe je er?

Wat zijn de kansen die erin zitten? Wat zou je op het projectgebied kunnen doen wat je elders niet kan in de gemeente?

Wat zou er daarvoor nodig zijn en wat zou dat betekenen voor de ontwikkeling.

Wat zou het niet mogen worden?

Vanuit de vraag naar hun huidige gebruik van de ruimte, kan je de stap zetten naar hoe tieners de ontwikkeling wensen.

Je kan ze dan het programma of de concrete ontwerpideeën van de gemeente voorleggen.

'Parkeer' gemeentelijke projecten even als er eigen thema's van tieners opduiken.

Het kan voorkomen dat de tieners slechts matig enthousiasme tonen voor een aangebracht gemeentelijk project. Let dan goed op wat ze – vaak tussen de regels door – als andere thema's aanbrengen. Ga dan eerst door op die thema's waar de tieners wél wakker van liggen, zelfs als dit op het eerste gezicht niet binnen het thema of de inspraakmethodiek past.

Eens dat thema is afgerond, kan je eventueel nog eens terugkomen op jouw oorspronkelijke vraagstelling. Uit het feit dat je interesse hebt getoond in 'hun' thema's putten ze misschien motivatie om toch over andere thema's na te denken. Zeker als je hen nog eens op het belang wijst van het gemeentelijk project.

5. DENK OVER GRENZEN HEEN

Brede leefwereld

Jonge tieners hebben nog niet de mobiliteit van een 18-jarige, maar hun actieradius is meestal veel ruimer dan enkel de wijk waar ze wonen. Met enkel goede buurtpleintjes aanleggen kom je er dus niet. De leefwereld van tieners valt bovendien niet noodzakelijk samen met gemeentegrenzen. Naargelang hun woonplaats maken ze vaak ook gebruik van voorzieningen in buurgemeenten en -steden.

Over grenzen heen kijken

Het is dan ook niet per se noodzakelijk om alles in de eigen gemeente te voorzien. Soms is het beter om op kwalitatieve verbindingen in te zetten, met in de eerste plaats veilige en belevingsvolle fietsnetwerken. Daarnaast kan een gemeente ook ijveren voor beter openbaar vervoer, met goede wachtruimtes.

Het kan zeer nuttig zijn om samen met buurgemeenten na te denken over tienergerichtheid en samen initiatieven te ontwikkelen. Zo kan je complementair werken. Als het gaat over openbaar vervoer kan je best allianties aangaan met buurgemeenten, zodat je meer gewicht in de schaal kan leggen tegenover partners als De Lijn, NMBS, of de hogere overheden. Voor mobiliteit en openbaar vervoer zal beleidswerk zich de komende jaren meer en meer afspelen binnen 'vervoersregio's' (met o.m. een vervoersregioraad).

Vergelijken met vroeger en elders

Tieners maken er doorgaans het beste van in hun gemeente. Meestal hebben ze het gevoel 'onze gemeente is zo slecht nog niet' en ze hebben vooraf niet altijd erg duidelijke ideeën klaar zitten over hoe het beter kan. Deze ideeën zijn meestal het scherpst wanneer ze kunnen vergelijken met vroeger (bijv. iets dat weggefallen is) of elders (bijv. de buurgemeente). Geef hen daarom ook veel informatie en beelden over hoe het elders kan.

Out of the box prikkelen

Geef ze dus prikkelende (visuele) voorbeelden zodat ze verder kijken dan wat ze gewoon zijn. Voorzie ook tijd om ideeën te ontwikkelen, met creatieve methodieken en veel visuele inspiratie. Veel visueel inspirerende beelden en ideeën haal je bijvoorbeeld op Pinterest.

6. GEEFT TIENERS DE KANS OM TE GROEIEN IN EEN INSPRAAKTRAJECT

Een kwestie van evenwicht

Hoe vaak en hoe intensief je tieners moet betrekken bij een beleidsvraagstuk is altijd zoeken naar evenwichten. Uiteraard probeer je hen steeds zo intensief mogelijk te betrekken. Maar er zijn een aantal elementen om rekening mee te houden:

● De tieners zelf:

Het heeft geen zin om tal van speciale bijeenkomsten te beleggen over een thema en er eindeloos over door te bomen als tieners er niet wakker van liggen. Ook als er in de nabije toekomst weinig concreets te verwachten valt voor tieners, doseer je beter. Anders creëer je verwachtingen die niet ingelost kunnen worden. Het is zeker zinvol om ook over de verre toekomst na te denken (tieners denken daar ook graag over na), maar laat het aantal bijeenkomsten afhangen van het enthousiasme daarover.

Communiceer van bij het begin duidelijk over hoe het traject eruit ziet, wat er gaat gebeuren, hoeveel engagement je verwacht. Maar pas dit plan aan als je merkt dat er méér of minder engagement is dan verwacht.

● De beschikbare personeels- en tijdsinzet:

Kan je genoeg mensen inzetten? Hoe intensief kan het en volgens welk ritme (rekening houdend met piekmomenten)? Dit zal mee de ambitie bepalen voor het aantal te betrekken tieners en het aantal inspraakmomenten.

Hou ook rekening met de partners zoals scholen of jeugdwerk. Hoeveel tijd zijn zij bereid te investeren?

Groeien in de participatie

Het effect van een inspraaktraject met meerdere momenten is niet te onderschatten. Soms zijn er evoluties in een gemeentelijk project, die meermaals bij tieners getoetst kunnen/moeten worden.

Bovendien kunnen tieners ook mee evolueren en zich **empoweren**. Tieners die meerdere keren betrokken worden, leren beter begrijpen wat inspraak is, welke noden ze eigenlijk hebben, hoe ze die het beste kunnen verwoorden of aanbrengen, en op welke manier en snelheden een gemeentelijk beleid werkt.

Van continue vinger aan de pols en structurele tienerraad tot eenmalige bevraging

Gevestigde jeugd(welzijns)initiatieven met een continue werking kunnen **permanent de vinger aan de pols** houden. Het kan interessant zijn om van hieruit te detecteren waar er nood aan is bij tieners. Op geregelde momenten kan je ook tijd vrijmaken voor vragen over een gemeentelijk beleidsproject. Cruciaal is dan dat de informatie goed doorstroomt naar de gemeentelijke verantwoordelijken en dat er ook een antwoord komt van de gemeente.

Ook een **tierraad, tienerpanel of jeugdraad** kan structureel instaan voor tienerparticipatie. Die raad wordt dan best zo divers mogelijk samengesteld (zie hoger, punt 1). Hoe je dat aanpakt lees je in deel 2, bij 'tierraad' als methodiek (nr. 9). Middelbare scholen, jeugdwerk of andere verenigingen kunnen ingeschakeld worden voor meer eenmalige bevragingen of een concreet gemeentelijk project. Het is belangrijk om als jeugddienst goede informele contacten met hen te onderhouden.

7. VOORZIE ONDERSTEUNING BIJ RECHTSTREEKS CONTACT TUSSEN TIENERS EN BELEIDSMAKERS

Directe dialoog tussen tieners en beleidsmakers (burgemeester, schepenen, ambtenaren, planners of ontwerpers) is een gedroomde context voor participatie. Zo komen beleidsmakers rechtstreeks in contact met tieners en hun leefwereld.

In de praktijk zijn er wel een aantal **valkuilen**. Tieners voelen zich wel eens **geïntimideerd** door de aanwezigheid of komst van een burgemeester, schepen of beleidsmaker. Tegelijk vinden ze het ook een eer om hen te kunnen ontmoeten en hun mening rechtstreeks aan hen te kunnen doorgeven. Maar niet alle tieners vinden het even fijn om met hen te praten of iets voor te stellen.

Voor een ontmoeting met beleidsmakers kunnen we volgende tips geven:

- Je kondigt best niet al te veel van te voren aan dat de burgemeester of schepen komt, anders dagen de tieners misschien niet op.
- Bereid deze ontmoeting voor met de tieners. Hun **ideeën of conclusies zijn best al goed ontwikkeld en in woord of beeld gebracht** vooraleer de beleidsmakers komen. Een **visuele houvast** (foto's, poster, tekeningen, presentatie) is belangrijk. Oefen misschien al eens en geef ze bevestiging. Als tieners zelf ook écht het gevoel hebben dat ze iets te vertellen hebben en dat dit waardevol is, dan staan ze steviger in hun schoenen.
- Niet elke tiener wil per se aan het woord komen. Ze voelen zich soms comfortabeler als er een aantal '**woordvoerders**' gekozen worden uit de tieners om het globale verhaal te ontwikkelen, waarbij ze nog aanvullingen kunnen doen. Als het toch de inspraakbegeleider is die het woord voert, kan die de tieners zo veel mogelijk rechtstreeks in het gesprek proberen te betrekken.
- Je staat best ook mee stand-by om hun ontwikkelde ideeën mee toe te lichten of om bijkomende vragen te stellen wanneer ze presenteren. Soms hebben ze bij de voorbereiding heel relevante uitspraken gedaan, die ze dan bij de eigenlijke presentatie vergeten naar voren te brengen.
- Lukt het niet om de tieners en beleidsmakers elkaar rechtstreeks te laten ontmoeten (soms zijn beleidsmakers enkel tijdens de kantoor- en schooluren beschikbaar)? Los dit op door korte **filmpjes** te maken waarin de tieners hun ideeën voorstellen. Filmpjes kunnen ook inzicht geven in de leefwereld van tieners. Probeer filmpjes te maken van goede kwaliteit.

8. KIES JE METHODIEKEN

DOORDACHT, MAAR BLIJF FLEXIBEL

Pas de methodieken aan aan de context

Elke context vraagt om een andere aanpak. Op school gedragen tieners zich anders dan in de jeugdbeweging. Bij een jeugdbeweging kan het wat lossier en zotter. Kies jouw methodieken zoveel mogelijk in functie van de context.

Geen wondermethodiek

Dé wondermethodiek voor tieners bestaat niet. Elke groep tieners is anders en de **dynamiek kan variëren** volgens het moment. Houd niet vast aan één methodiek maar zorg dat je er meerdere (minimum twee) bij de hand hebt, zodat je snel kan veranderen als de ene niet werkt.

Concentratie komt en gaat. Een nieuwe methodiek aanzetten, kan opnieuw doen focussen. Loopt het gesprek of de activiteit niet lekker, hou je dan niet krampachtig vast aan het uitvoeren van de methodiek. Die is uiteindelijk maar een vehikel om de communicatie op gang te brengen.

Bouw op van individueel naar collectief

Tieners hebben soms schrik om zich te uiten voor leeftijdsgenoten. Een klascontext of een eerste tienerraad zijn niet altijd een vertrouwde omgeving om zomaar je mening te geven of over jezelf te vertellen. Geef steeds duidelijk aan dat belevingen of meningen kunnen verschillen en dat dit oké is.

Groepsdruk kan je verminderen door zo veel mogelijk te werken in deelgroepjes en met individuele oefeningen. Voorzie daarvoor voldoende begeleiders.

Je kan dit ook opbouwen van individueel naar collectief:

- Laat tieners eerst individueel nadenken en werken.
- Confronteer dit individuele werk in deelgroepjes (laat ze best zelf hun groepjes samenstellen, in overleg met de vaste begeleiders of leerkrachten).
- Bespreek daarna pas collectief.

Bouw actieve methodieken in

Tieners zijn zeker in staat om ernstige gesprekken te voeren over hun gemeente. Vaak waarderen ze het dat ze op een volwassen manier benaderd worden en **ernstig genomen worden**. Maar zorg tegelijk voor een evenwicht met actievere methodieken. Probeer een beroep te doen op hun creativiteit en **lok de tieners uit hun kot**. Ga zo veel mogelijk op pad, laat ze zelf een filmpje maken, geef ze een microfoon om interviews op straat uit te voeren.

Denk niet te snel dat tieners iets kinderachtig vinden. Als ze eenmaal bezig zijn vinden tieners het creatieve of speelse element juist leuk. Maar zorg er tegelijkertijd voor dat het spelelement dan niet gaat overheersen. Een spel- of challenge-element kan dynamiseren, maar kan ook als gevolg hebben dat interessante gesprekken geen kans krijgen om zich te ontwikkelen. Net een ernstig gesprek en ook 'ernstig genomen worden' kunnen tieners sterk waarderen.

Wissel af met methodieken

Verschillende methodieken spreken verschillende types tieners aan. Bedenk goed wanneer je wat inzet en wissel af tussen:

Actief	↔	Rustig
Individueel	↔	Collectief
Beschouwend	↔	Creatief
Abstracte vraagstelling	↔	Concrete vraagstelling
Digitaal	↔	Analoog

DEEL 2

10 METHODIEKEN OM TIENERS TE BETREKKEN

In dit onderdeel stellen we enkele fiches voor met methoden en technieken die heel geschikt bleken om tieners te betrekken.

De methodieken zijn ter inspiratie en kan je zelf helemaal naar jouw hand zetten.

We geven telkens:

- Een korte beschrijving van de methodiek
- Enkele overwegingen over waarom, waar of wanneer je die het beste inzet
- Meer details en aandachtspunten van elke methodiek

1. Guided tour met emoticons	blz. 25
2. Filmpjes maken	blz. 26
3. Build it! Tijdelijke installaties	blz. 28
4. Met een plan naar tieners stappen	blz. 29
5. GSM peiling	blz. 31
6. Online enquêtes	blz. 32
7. Actiegroep!	blz. 34
8. I love...	blz. 36
9. Tienerraad	blz. 38
10. Digitale inkijk in de leefwereld van tieners	blz. 40

1. GUIDED TOUR MET EMOTICONS

METHODIEK

Kleine groepjes tieners leiden de begeleider rond en tonen hun wijk of gemeente met behulp van emoticons.

DOEL

Je krijgt een beeld van hoe tieners bewegen in de gemeente of stad en welke plekken ze belangrijk vinden. De tieners kunnen allerlei thema's aanbrengen. Dit is een ideale methodiek in een verkennende fase, aan het begin van een inspraaktraject.

1 begeleider per deelgroepje van 3 tot 6 tieners

Min. 1 uur

Buiten, de buurt

- Emoticons
- 1 Fotocamera of smartphone per groepje

AANPAK

Stap 1. Formuleer de opdracht op papier: "Stippel een route uit en neem onderweg foto's van plekken die goed of minder goed zijn." Print voldoende emoticons af, de tieners maken hiermee foto's. Voorzie voor elk deelgroepje een begeleider.

Stap 2. Ga met de tieners op stap. Leg eerst de opdracht goed uit en geef ze een camera, de emoticons en de geprinte opdracht mee. Stel onderweg vragen om meer te weten te komen over de route en de plekken: "wat is jullie favoriete plek? Wat is belangrijk op straat? Spreken jullie hier vaak af?"

Stap 3. Verwerk de input van de wandeling. De foto's vormen een tastbare uitkomst, documenteer waarom ze de foto's genomen hebben. Wat waren de opvallendste en vaak terugkerende dingen?

TIPS

Lomap is een Android app waarmee tieners foto's kunnen nemen en meteen ook commentaren bij kunnen schrijven.

2. FILMPJES MAKEN

METHODIEK

Kleine groepjes tieners maken filmpjes waarin ze een thema behandelen of in beeld brengen wat volgens hen leeft in hun gemeente. Dit kan een algemene evaluatie zijn van hun gemeente, maar het kan ook gaan over een specifieke plaats, thema, gemeentelijk project...

DOEL

Tieners geven een algemeen beeld en evaluatie van hun gemeente of geven hun mening over een specifiek thema. Met de filmpjes krijg je een tastbare uitkomst, die in het traject gebruikt kan worden en aan beleidsmakers of omwonenden getoond kan worden. Documenteer ook het gehele proces.

1 begeleider per 3 tot 5 tieners

Min. 40 min

Bij voorkeur buiten

- 1 camera of smartphone per deelgroepje
- Een opdrachtenblad

AANPAK

Stap 1: Voorbereiding:

Voorzie voldoende camera's of smartphones. Als je de filmpjes later aan beleidsmakers wil laten zien, zorg er dan voor dat de film- en audio-kwaliteit hoog genoeg is. Overweeg in dat geval om ook zelf te filmen met statief en goed geluid.

Concretiseer de opdracht in functie van de vraagstelling. Zorg voor een houvast voor het maken van filmpjes en maak een opdrachtenblad.

TIPS

- > Een alternatief voor echte filmpjes zijn de Stories-functie (Instagram, Facebook, Snapchat).
- > Voorzie tijd om de filmpjes te analyseren en de inhoud te verwerken (let ook op inhoudelijke informatie die impliciet informatie geeft over hun beleving).

Maak een video van maximum twee minuten over .....

Denk eerst goed na over wat je gaat zeggen en over hoe je het gaat filmen.

Je kan je ideeën best eerst even opschrijven.

Overleg wie gaat filmen en wie wat gaat zeggen.

Kies een goede plek (voldoende licht) of meerdere plekken die een rol kunnen spelen in het filmpje.

Kan je iets van materiaal gebruiken dat je ziet voor het filmpje? Kom het even vragen aan ons.

Je mag ons altijd vragen om jullie te filmen.

Dit zijn enkele vragen waarop je een antwoord geeft in het filmpje:

.....
.....

2. FILMPJES MAKEN

De concrete vragen hangen af van de inhoudelijke focus.
Enkele voorbeelden:

'Leg uit aan een alien hoe jouw gemeente eruitziet':

- Wonen jullie in de stad, of op het platteland? Waarom vind je dat?
  - Wat voor soort mensen wonen er?
  - Is het fijn om hier te wonen?
  - Is er veel te doen voor jongeren en mensen van jouw leeftijd?
  - Is alles dichtbij, of moet je vaak verder weg? Kunnen jongeren er zich makkelijk verplaatsen, of gaat dat moeilijk?
-

'Het Journaal komt langs en jij moet als burgemeester uitleggen hoe veilig je gemeente is.'

'Breng jouw favoriete plek in beeld: Wat gebeurt er allemaal en wat doe je er?'

'Laat zien hoe je deze plek zou willen invullen of veranderen.'

'Wat zou je moeten kunnen doen in de ideale bibliotheek voor tieners?'

Stap 2: Opdrachtformulering:

Laat de tieners goed voorbereiden en formuleer een opdracht of leidvragen. Als er te weinig houvast is lukt het tieners niet altijd om hun verhaal goed te kunnen doen. Geef daarom elk deelgroepje een opdrachtenblad mee om op te starten. Maar laat voldoende ruimte voor improvisatie. Die kan ook indirect iets zeggen over de wijk en de manier waarop tieners het beleven.

Stap 3: Tieners maken filmpje(s) en gaan op stap:

Geef ze de vrijheid maar pols af en toe hoe het gaat. Zorg dat je beschikbaar bent voor technische of inhoudelijke vragen.

Stap 4: Bespreek hoe het gegaan is:

Waarover hebben ze een filmpje gemaakt?

Waarom? Hoe ging het?

Stap 5: Sluit af en vraag toestemming als je het beeldmateriaal wil gebruiken:

Wil je het filmpje later nog gebruiken voor je communicatie of wil je het filmpje ook aan beleidsmakers laten zien? Vraag toestemming aan de tieners, maak goede afspraken en geef vooraf aan waarvoor het moet dienen.

3. BUILD IT! TIJDELIJKE INSTALLATIES

METHODIEK

Waarom de ideeën van tieners ook niet direct 'bouwen'? Met paletten of natuurlijke materialen maak je meteen meubilair voor een **tijdelijke ontmoetingsplaats**. Voor grotere en complexere ideeën kan je samen **maquettes** maken.

DOEL

Tieners werken hun ideeën uit en visualiseren die. De constructies kunnen gebruikt worden bij de presentatie aan de beleidsmakers of ontwerpers. Ze kunnen zelfs **op het terrein blijven staan**, zodat ook bewoners de ideeën van tieners kunnen zien. Tijdelijke constructies kunnen dienen om ideeën te testen en om **draagvlak** en **mede-eigenaarschap** te creëren.

1 begeleider kan maximum een drietal groepjes begeleiden en aansturen

Min. 1 uur en 30 min. bespreking

Bij voorkeur buiten, kan ook binnen

- Zo veel mogelijk kosteloos gevarieerd materiaal, zoals bamboestengels, koorden, doeken, paletten, bierbakken, hout, etc.
- Gereedschap en materialen

AANPAK

Stap 1. Maak een plan van aanpak voor de tieners. Hoe veel tijd wil je besteden voor het denk- en bouwwerk? Verzamel de materialen en het gereedschap en kies een goede locatie om te bouwen. Zorg dat er genoeg begeleiders zijn.

Stap 2. Aan de slag met de tieners. Laat ze eerst ontwerpen, ideeën schrijven of tekenen. Besteed zorg aan het inhoudelijke denkwerk vooraf en tijdens het bouwen. Neem tussentijds foto's. Voorzie voldoende tijd voor uitleg bij de bouwsels of laat ze een toelichting schrijven.

Stap 3. Plan in om de constructies af te breken na een bepaalde tijd. De constructies raken in verval en dat ziet er niet mooi uit.

TIPS

Vermijd dat de installaties ongewild snel afgebroken worden door gemeentelijke diensten. Breng dus de groendienst, technische dienst of de wijkagent op de hoogte.

Werk je in een natuurlijke omgeving, dan moet je minder materiaal zelf voorzien.

4. MET EEN PLAN NAAR TIENERS STAPPEN

METHODIEK

Soms bestaan er reeds plannen in uw gemeente die toetsing bij tieners kunnen gebruiken. **Neem het plan onder de arm, stap naar tieners toe, leg het ze voor.** Als ze tijd hebben, zijn ze meestal zeer aangenaam verrast dat ze op die manier ook hun mening kunnen geven.

DOEL

Tieners op de hoogte brengen van plannen van de gemeente.

Tieners opmerkingen, bemerkingen maar ook kwaliteiten laten benoemen bij deze plannen.

Doe dit wanneer er nog opmerkingen of veranderingen mogelijk zijn in het plan. Als alles al beslist is en vast staat kan het ook, maar dan is het enkel informatief.

Doe dit net voor een strategisch beslissingsmoment in het beleidsproces.

1 begeleider

Zelf te kiezen

Buiten of binnen.

Bij voorkeur op de locatie(s) waar het beleidsproject van toepassing is.

- Plan en referentiefoto's.
- Een invulblad met de korte vragen en veel witruimte kan handig zijn.
- Of duid meteen aan op het plan. Voorzie dan voldoende witruimte aan de rand.

TIPS

Probeer een abstract plan zo veel mogelijk ter plaatse uit te leggen en gebruik referentiefoto's waarop ze kunnen reageren.

Verzeker je ervan dat het plan of voorontwerp al mag getoond worden aan burgers. Ga na wat écht beslist beleid is, en waar er nog speling op zit.

AANPAK

Vorbereiding

Maak een selectie van de plannen of ontwerpen die je wilt voorleggen en gebruik zo veel mogelijk visueel materiaal dat je ter plaatse kan uitleggen.

Dit zijn belangrijke kernvragen:

Wat vind je goed in het plan en wat niet? Waarom vind je dat?

Moeten we opnieuw beginnen of zitten er toch goede dingen in?

Als je maar 1 ding mag veranderen: wat zou dat zijn?

Wat moet ik zeggen aan de ontwerper/schepen/burgemeester?

4. MET EEN PLAN NAAR TIENERS STAPPEN

Stap 1: Zoek plekken met tieners op

Ga vooral naar plekken waar het plan van toepassing zou kunnen zijn: bijv. naar het sportcentrum als het over een sportthema gaat, naar het station als het gaat over mobiliteit, naar de speelpleinwerking als het gaat over programma-aanbod.

Zoek ook plekken uit waar specifieke doelgroepen vaak te vinden zijn. Of kies plekken waar in het algemeen gewoon veel tieners te vinden zijn: aan de schoolpoort, op het sportcentrum...

Stap 2: Stap op tieners af en introduceer jezelf

Stel jezelf kort voor en maak meteen duidelijk dat je geen commerciële enquêteur bent:

'Ik ben X van de jeugddienst en wij zouden de mening van jongeren willen leren kennen over ...'

'Ik weet niet of je er al van gehoord hebt, maar er zijn hier plannen om...'

Geef even de voorgeschiedenis, context en stand van zaken van het project: Hoe is het tot stand gekomen? Wat is al definitief beslist en wat nog niet?

Stap 3: Leg het plan uit en overloop de vragen

Je kan tijdens het gesprek enkele steunwoorden noteren.

Stap 4: Noteer na elk gesprek wat uitvoeriger

Op basis van de steunwoorden schrijf je een wat uitvoeriger verslagje na elk gesprek.

Wacht hier niet te lang mee zodat het nog vers in het geheugen zit.

Stap 5: Breng alle gegevens samen en trek conclusies

5. GSM PEILING

METHODIEK

Tieners gebruiken graag hun GSM. Met apps zoals **Kahoot** of **Mentimeter** bevraag je tieners via hun smartphone over een aantal stellingen. Het resultaat van hun antwoorden komt real time in beeld. Dit vormt het startpunt voor gesprek en discussie.

DOEL

Dit zijn goede digitale tools om stellingen voor te leggen en cijfermateriaal te verzamelen. Anders dan een klassieke ren-je-rot heb je iets minder groepsdruk, omdat ze eerst een individuele keuze maken.

Dit is een goede methodiek om wat abstractere stellingen ter discussie voor te leggen, waarna ze kunnen nuanceren.

Indien je meerdere sessies doet, kan je hiermee ook cijfermateriaal verzamelen om sommige voorstellen te motiveren aan het gemeentebestuur.

1 begeleider voor een 40-tal tieners. Het is wel fijner in kleinere groepjes. Een extra verslaggever helpt!

Max. 30 min.

Meestal binnen. Locatie met WIFI.

- Goede Wifi
- Smartphones

TIPS

Zorg voor goede Wifi, die niet uit valt.

Hou er rekening mee dat niet iedereen een smartphone heeft. Je kan eventueel ook in duo laten werken

Via Instagram is het ook erg gemakkelijk om tieners te bevragen in de Stories.

AANPAK

Vorbereiding

Voer de vragen in in de app of website

Stap 1: Leg de stelling voor en vraag antwoorden via de app.

Stap 2: Gebruik het stellingen-element als startpunt voor een gesprek.

6. ONLINE ENQUÊTES

METHODIEK

Online enquêtes zijn goed ingeburgerd. De kracht is echter om dit te combineren met vindplaatsgericht werken. Je spreekt meer tieners aan door zelf de tieners op te zoeken en ze ter plekke de enquête te laten invullen (bijv. met tablets). Dit geeft ook gelegenheid om meer uitleg te geven en gesprekjes aan te knopen.

DOEL

Met online enquêtes kan je veel tieners bereiken en breed bevragen. Verzameld cijfermateriaal kan helpen om een beleidsvoorstel te onderbouwen.

Door de tool vindplaatsgericht in te zetten, heb je ook de kans om gesprekken te voeren en interactieve 'live'-contacten met tieners te hebben.

Online enquêtes kunnen ook een verkennende methodiek zijn om de grootste pijnpunten in de gemeente te detecteren, die daarna met kwalitatieve methodieken verder uitgewerkt worden.

1 of 2 begeleiders kunnen heel wat online enquêtes verzamelen.

Max. 15 min.

Locatie met WIFI: kan binnen en buiten

- Goede Wifi
- Eventueel tablets

AANPAK

Stap 1: Maak de vragenlijst nauwgezet op

Denk goed na over de precieze vraagstelling en het woordgebruik. Werk zoveel mogelijk met enkelvoudige vragen. Test zeker vooraf bij enkele tieners. Bij voorkeur is de enquête gebaseerd op enkele gesprekken met tieners zodat je weet welke vragen het meest relevant zijn en hoe ze het beste worden verwoord.

Maak de vragen zo laagdrempelig mogelijk, zodat dit ook voor nieuwkomers begrijpelijk is.

Werk ook met open tekstvelden zodat tieners de ruimte krijgen om zelf thema's aan te brengen. Dit neemt iets meer tijd om te verwerken, maar het is zeker een meerwaarde.

Stap 2: Zoek tieners zo veel mogelijk ter plekke op, met aandacht voor diversiteit

Maak van de gelegenheid gebruik om losse gesprekken met de tieners te hebben.

6. ONLINE ENQUÊTES

Stap 3: Verwerk de resultaten en koppel de conclusies en interpretaties terug aan tieners.

De interpretatie van cijfers is niet altijd gemakkelijk. Voorzie daarom zeker terugkoppeling en bespreking met (een selectie van) tieners.

Radio Ongelikten Beir, Beernem

Binnen de jeugdraad van Beernem werd de nood vastgesteld om jeugd (kinderen, tieners en jongeren) breder te gaan bevragen, zodat de jeugdraad hun belangen ook beter kent en kan verdedigen. Vanuit de jeugdraad is een deelproject opgestart om kinderen en tieners te bevragen, op een zo laagdrempelig mogelijke manier.

Het resultaat was een caravan met daarin een (internet)radio, die naar alle plekken ging waar veel tieners aanwezig zijn: scholen, jeugdbewegingen, evenementen...

De tieners konden een plaatje aanvragen in ruil voor een ingevulde enquête. Ze konden ook via de radio hun boodschap verspreiden in een 'radioshow'. Alle verzamelde informatie werd binnen de Jeugdraad verwerkt in een 'ambitienota', die aan het gemeentebestuur is voorgesteld.

www.radioongeliktenbeir.be

OOR van Stad Antwerpen

OOR is een digitaal bevragsinstrument van het bedrijf Cultuur, Sport, Jeugd en Onderwijs van de Stad Antwerpen. De stedelijke jeugddienst ontwikkelde de digitale tool. Hun ervaring leert dat digitale inspraak niet gelijk is aan het online plaatsen van een bevraging zonder bijkomende acties.

Digitale inspraak werkt vooral goed in combinatie met vindplaats gericht werken. De jeugddienst zorgt ervoor dat er voor ieder inspraakproject een plan van aanpak wordt opgemaakt om er voor te zorgen dat minstens 100 personen individueel hun mening kunnen geven.

Dit betekent dat bij alle inspraakprojecten wordt nagegaan waar de verschillende doelgroepen zich in een brede straal rond een project bevinden. Daarna maakt de jeugddienst een overzicht van alle scholen, jeugdverenigingen, openbare gebouwen en openbare locaties.

Met dit overzicht kan de jeugddienst concreet en efficiënt locatiebezoeken plannen om er voor te zorgen dat minstens 100 personen hun mening kunnen geven. De jeugddienst gebruikt tablets en laptops om op locatie de mogelijkheid te creëren voor geïnteresseerden om hun mening te geven; zonder dat dit een grote tijdsbesteding inhoudt.

OOR is niet alleen een digitaal inspraakinstrument. OOR is ook een manier van werken volgens de [algemene voorwaarden van het inspraakbeleid van de stad Antwerpen](#).

oor.antwerpen.be

7. ACTIEGROEP!

METHODIEK

Deelgroepjes van tieners krijgen de opdracht om een 'actiegroep' of 'partij' op te richten binnen de gemeente. Als 'actiegroep' kiezen ze de belangrijkste beleidsactiepunten voor de gemeente. Hiervoor werken ze een campagneprogramma/slogans/affiches uit. Daarna wordt er met alle deelgroepjes collectief gestemd over de prioriteiten. Eindpunt is niet per se de winnende partij, maar een gedragen prioriteitenlijst en misschien zelfs een echte politieke actie.

DOEL

Met deze methodiek krijgen tieners inzicht in hoe politiek werkt, leren ze actiepunten formuleren en te debatteren. Ook abstractere thema's kunnen aan bod komen.

Het is een goede methodiek om een overzicht te krijgen van de belangrijkste knelpunten en potenties in de gemeente. Er kan zelfs daadwerkelijk een (ludieke of politieke) actie op volgen.

Min. 1 of 2 begeleiders per 30 tieners.

Min. 1,5u

Binnen en buiten

Grote flappen papier

TIPS

Let goed op groepsdynamiek en probeer ook minder luide stemmen ruimte te geven. Voorzie hiervoor voldoende begeleiders.

Een meer uitgebreide methodiek en begeleiding is terug te vinden in het [Charterspel](#) van De Aanstokerij.

7. ACTIEGROEP!

AANPAK

Stap 1: leg de opdracht uit

Verdeel in deelgroepjes van maximum 6 tieners.

Formuleer de globale opdracht voor de deelgroepjes:

Kom in actie! Richt een actiegroep of partij op voor jullie gemeente.

- *Waar liggen jullie wakker van in jullie gemeente? Hou eerst een 'brainstorm' en maak een lange lijst van alle mogelijke thema's en ideeën.*
- *Wat moet zeker veranderen in de gemeente? Selecteer de belangrijkste punten. Stel daarmee een programma op en een lijst van dingen die volgens jullie absoluut moeten veranderen.*
- *Welke ideeën en oplossingen hebben jullie daarvoor*
- *Welke naam krijgt jullie actiegroep?"*

Stap 2: Welke thema's zijn prioritair? Komen tot gedeelde actiepunten

Laat elke actiegroep haar programma voorstellen aan de andere deelgroepjes. Laat daarna iedereen stemmen (bijv. met post-its of stickertjes, of met stembiljetten). Iedereen moet minstens 2 stemmen geven aan ideeën van andere groepen.

Probeer te focussen op de programmapunten (welke zijn breed gedragen en het meest prioritair), en minder op de winnende actiegroep.

Stap 3: Verder uitwerken van prioritaire acties

Laat maximum 3 thema's of actiepunten uitkiezen en werk er acties voor uit in deelgroepjes. Laat tieners zelf kiezen waaraan ze willen meewerken.

Bij voorkeur kunnen de tieners hun acties zelf voorstellen aan het lokale bestuur.

8. I LOVE..

METHODIEK

Dit is een korte individuele opdracht met een invulblad dat de tieners laat nadenken over de band met hun gemeente of wijk.

DOEL

Nagaan hoe sterk tieners zich betrokken voelen bij hun woonomgeving, hun gemeente, deelgemeente, wijk... Of kijken ze vooral naar de grote stad in de buurt?

Min. 1 of 2 begeleiders per 30 tieners.

20 Min.

Binnen en buiten

'I love-invulblad' (1 per tiener)

AANPAK

Voorbereiding

Maak een blad met 'I love' en geef zo veel mogelijk ruimte om zelf in te vullen waar ze van houden.

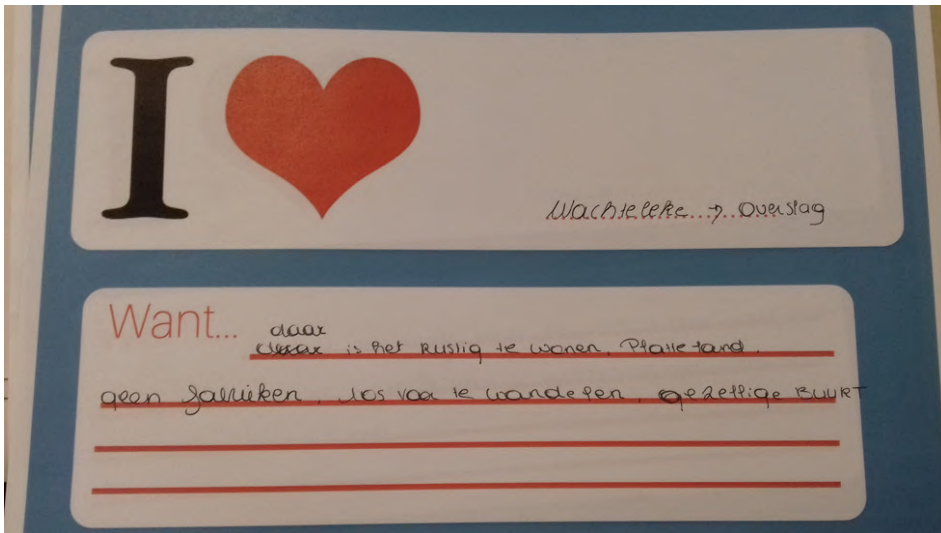
Denk na hoe je de vraag zal formuleren: Heel breed of toch eerder gefocust?

Probeer het bij voorkeur zo open mogelijk te houden: het kan een plek zijn of een voorziening (maar bijv. ook een activiteit of evenement dat tieners belangrijk vinden).

Stap 1. Formuleer de opdracht

De opdracht is in essentie individueel: tieners geven hun eigen persoonlijk mening en maak dit ook duidelijk: geen enkel antwoord is fout, de eigen mening telt. Ook het 'waarom' is belangrijk.

Het gesprek of het sessie-onderdeel dat voorafging, zal wellicht wel meer richting geven. Geef aan of dit de bedoeling is, of net niet.

8. I LOVE...

Een voorbeeld van een bijhorende opdrachtomschrijving (die vooral op zoek gaat naar hoe sterk tieners zich betrokken voelen bij hun gemeente):

“Misschien kennen jullie de stickers ‘I love New York’? Of I (am)sterdam? Stel dat je zo’n sticker krijgt met de naam van jouw eigen gemeente. Zou je die ophangen? Ben je er trots op? Maar je mag ook zélf een naam invullen. Het kan de naam zijn van jouw gemeente, maar ook van een deelgemeente, of van jouw wijk, of van een park of plein. Waar kom je graag en waar hou je van?

Want misschien voel je een betere band met nog een andere plek of buurgemeente. Of een stad die dichtbij is? Of misschien is het eerder een activiteit of evenement. Dus het gaat over: waar voel ik een band mee? Wat zou ik als sticker op mijn rugzak willen dragen?

Denk ook goed na over het waarom: I love x of y, want .... Wat maakt dat ik er een band voel met ...? Dat ‘waarom’ is ook een belangrijke vraag.”

Stap 2. Geef elk tiener een invulblad en laat invullen

Geef voldoende tijd om het ‘waarom’ te formuleren. Sommige tieners zullen er snel klaar mee zijn. Voor anderen is het moeilijker. Bekijk in afwachting al even de eerste ingevulde bladen en maak van de gelegenheid gebruik om wat individueel door te vragen.

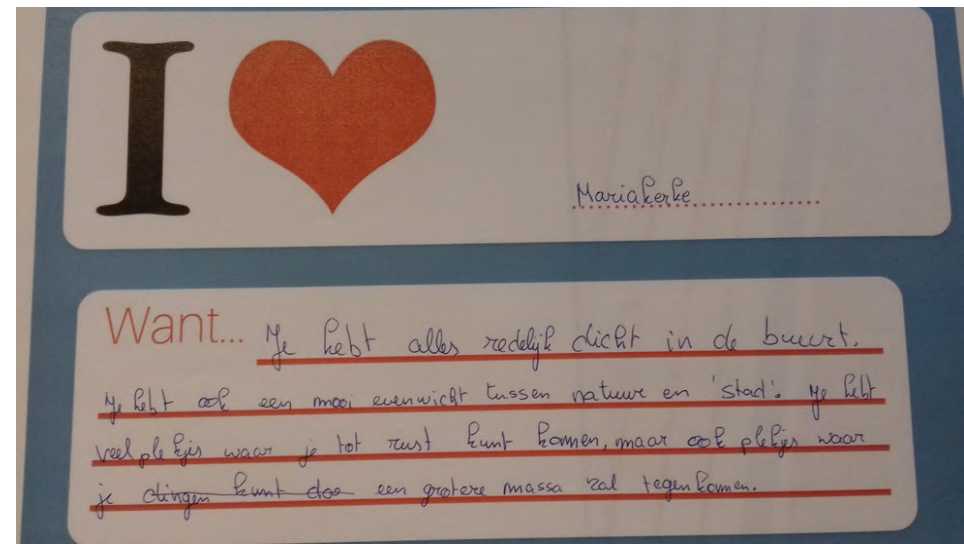
Stap 3. Voorzie nog een nagesprek

Hierin bespreek je wat zij gemaakt hebben:

Wisten jullie meteen wat in te vullen of hadden jullie het moeilijk om iets te kiezen? En hoe kwam dat dan: een gebrek aan betrokkenheid en keuze in het aanbod?

Zijn er opvallend veel of juist weinig tieners die over het centrum van de gemeente schreven, of juist hun deelgemeente, de jeugdbeweging ...? Vraag even na hoe dat komt. Dit is zeker een aanknopingspunt om wat meer in te gaan op het sociale netwerk in de gemeente of de deelgemeenten.

Hebben tieners hun vrienden vooral in de middelbare school, of ook in hun directe woonomgeving; en waar ontmoeten ze dan elkaar? Gebeurt er veel in hun buurt of (deel)gemeente: zijn er veel evenementen, feesten, verenigingen? Zijn die ook voor tieners?

9. TIENERRAAD

METHODIEK

Een tienerraad of tienerpanel is een manier om participatie van tieners structureel een plaats te geven binnen de gemeente of stad. Hierbij breng je op geregelde tijdstippen een zo divers mogelijk groepje tieners bij elkaar om rond bepaalde thema's te werken die ook door tieners zelf worden aangebracht.

DOEL

Dit is een goede methodiek om thema's of vraagstukken waar de gemeente mee zit, op regelmatige basis voor te leggen of te toetsen bij tieners. Een tienerraad of tienerpanel kan je ook inzetten om zaken die leven bij tieners te detecteren en aan te kaarten bij het beleid.

AANPAK

Stap 1. Investeer veel in promotie en recrutering

Het blijft een opdracht om tieners naar een bepaalde plek te brengen. De drempels hiervoor zijn groot. Probeer de groep ook zo divers mogelijk samen te stellen. Blijf verder promoten en recruterend, want de kans op uitval van tieners is hoe dan ook groot. Stap hiervoor zelf naar tieners toe (zie Deel 1). 'Bring a friend' kan werken! Maak duidelijk welk engagement je van tieners verwacht en geef ze de kans om daarin ook keuzes te maken. Voor verschillende thema's kan je met verschillende tieners werken.

Stap 2: Maak aan het begin van elk werkjaar een actieplan op, dat zo veel mogelijk vanuit tieners vertrekt

Voor deze eerste sessies kunnen de andere methodieken uit deze publicatie worden ingezet. Stel het actieplan bij wanneer je merkt dat de aandacht verslapt of wanneer er nieuwe tieners komen.

Stap 3: Organiseer regelmatige bijeenkomsten om actiepunten concreet uit te werken

TIPS

- Wissel 'werken' af met 'ontspanning'.
- Werk intensief op groepsdynamiek. Elke tiener moet zich op zijn gemak voelen in de groep. Spreek tieners aan op hun talenten en interesses.
- Werk met 'cliffhangers' (kondig iets leuks aan voor de volgende keer) en beloningen (zie ook Deel 1).
- Werk, naast structureel advies, ook rond concrete projecten die leiden tot tastbare resultaten op korte termijn.
- Maak visueel waar de tienerraad aan werkt (bijv. via sociale media).
- Werken met een tienerraad/tienerpanel is zeer intensief als je het goed en grootschalig wil doen.
- Dit kan ook een werkgroep van de jeugdraad zijn.

Tienerraad Heers

"De tienerraad van Heers is gegroeid uit de kinderraad. De bedoeling is om de leeftijds kloof tussen kinderraad en jeugdraad te dichten. Enkele thema's die aan bod komen op de tienerraad: een activiteiten aanbod voor tieners, inrichting van een tienerlokaal, groene ruimte, ideeën voor de buitenspeeldag,...

De tienerraad komt een viertal keer per jaar samen. Dit is nu gekoppeld aan de jeugdraad, waarbinnen het een soort 'werkgroep' is. Meestal komen er een 6-tal tieners op af. De meesten van hen maakten deel uit van de kinderraad. Ze worden uitgenodigd via WhatsApp.

Na verloop van tijd vallen er altijd wel enkele tieners af. Er wordt dus ook met een algemene oproep gewerkt en ook andere tieners mogen deelnemen. Tijdens tieneractiviteiten wordt er actief promotie gemaakt. Mond-tot-mond reclame is sowieso ook belangrijk."

Katleen Houben, Sport- en Jeugddienst, Gemeente Heers

G10, Genk

G10 ('Genkse Tieners') is een tienerparticipatie- en inspraakproject waarbij jonge Genkse tieners hun mening over bepaalde thema's over de stad kunnen geven. Een groepje van ongeveer 15 tieners tussen 12 en 16 jaar denken na over belangen van alle tieners in Genk.

De G10 fungeert als klankbord voor de jeugddienst met betrekking tot vragen of ambities. De groep heeft een adviserende functie zowel naar Jeugd Genk als het stadsbestuur toe. Het doel is verder om verantwoordelijkheidszin bij tieners te stimuleren en hen vaardig te maken in communicatie, organisatie en engagement.

10. DIGITALE INKIJK IN DE LEEFWERELD VAN TIENERS

METHODIEK

Via de **stories-functie** op sociale media (bijv. Snapchat, Instagram, Facebook) kijk je een week lang mee door de ogen van enkele tieners uit jouw gemeente. Aan de hand van een 'gemeenschappelijk verhaal' (custom stories), worden de tieners uitgedaagd een week lang te posten wat ze doen, waar ze hangen en waarmee ze bezig zijn in hun vrije tijd.

DOEL

Een letterlijke inblik krijgen in de leefwereld van de tieners. Waarmee zijn ze bezig in hun vrije tijd? Waar hangen ze rond? Wat vinden ze leuke plekken?

AANPAK

Stap 1: Leg je uit wat de bedoeling is

Als de groep een week lang post, krijgen ze een verrassing of beloning (bijv. een bon om met de klas, de jeugdbeweging of het tienerpanel iets te gaan doen: bijv. een ijsje eten, een uitstap,...).

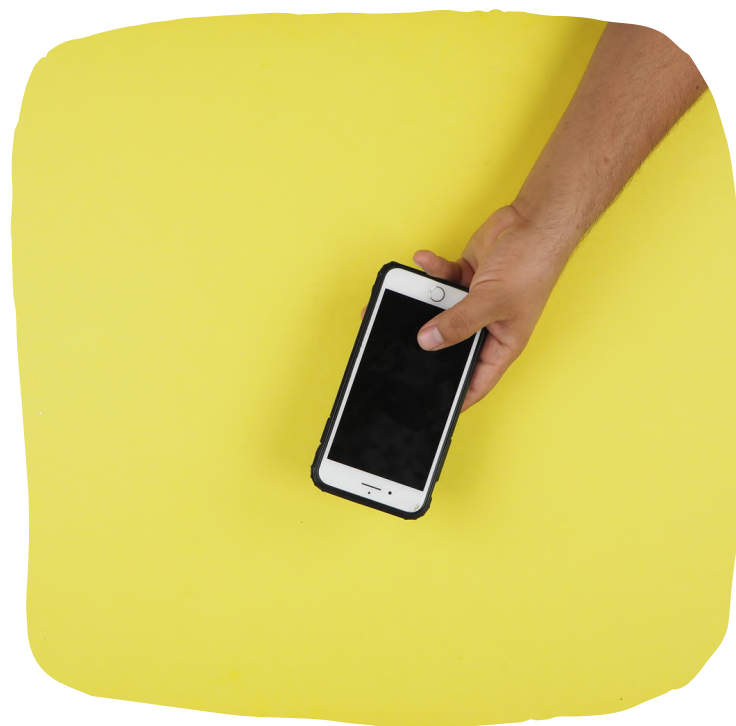
Stel jezelf voor en vertel hen dat jij de enige bent buiten de groep die de foto's en filmpjes te zien zal krijgen. Jij zal er wel algemene conclusies uit trekken die relevant zijn om een beleid op te bouwen. Geef eventueel aan dat je die conclusies eerst nog zal voorleggen aan de tieners.

Zorg dat alle tieners zijn toegevoegd en doe eens een test.

Benadruk dat ze zowel de leuke als minder leuke dingen mogen tonen.

Bij elke foto proberen ze een antwoord te geven op volgende vragen:

- Ik vind dit niet/wel leuk omdat...
- Dit zou nog een verbetering zijn (vervoer/weg er naartoe, prijskaartje,...)?
- Locatie

10. DIGITALE INKIJK IN DE LEEFWERELD VAN TIENERS

Stap 2: Bespreking van het gemeenschappelijke verhaal

Voorzie een moment om samen met de groep tieners (of klas) na een week één of meerdere 'gemeenschappelijke verhalen' te bekijken. Lijst op voorhand al enkele vragen op.

Gebruik het 'gemeenschappelijke verhaal' om een gesprek aan te gaan. Waarom slaap je na school? Waarom hang je aan het station terwijl je eigenlijk de bus of trein niet neemt?

Tieners vinden het leuk om zichzelf en de anderen te zien.

Bekijk de verhalen vooraf en zorg dat je ook voldoende inhoudelijke gesprekken kan opstarten:

- Welke gelijkenissen of verschillen zien we in de stories?
- Kunnen we (een) bepaalde activiteit(en) aanduiden als iets wat het meest en/of het minst wordt gedaan?
- Welke dingen kunnen beter?
- Wat zijn dingen die de jongeren graag meer zouden doen in hun vrije tijd? Kan dat hier in de gemeente?

Stap 3: Voorleggen van jouw algemene conclusies aan de tieners

Koppel jouw eigen conclusies best nog eens terug naar de tieners ter correctie of aanvulling.

TIPS

- Verwacht je aan een directe inblik in hun leven. Houd dit strikt vertrouwelijk.
- Stuur een persoonlijk berichtje naar tieners die weinig posten. Soms hebben ze gewoon dat extra zetje nodig. Soms sturen ze liever persoonlijke berichtjes, eerder dan bijdragen aan het gemeenschappelijk verhaal. Geef aan dat natuurlijk niemand verplicht is om mee te doen.
- Herinner hen eraan dat ze best ook wat tekst toevoegen (Waarom deze foto? Welke locatie? Hoe kan dit verbeteren?)
- Hou het 'gemeenschappelijk verhaal' actief tot op het moment van de bespreking (naargelang de applicatie of de instellingen kan dit na 24u inactiviteit verdwijnen) of download de stories.

Colofon

Tienerspraak is een uitgave van **Kind & Samenleving** vzw en kwam tot stand met steun van de Vlaamse Overheid.

Tekst: Wouter Vanderstede

Lay-out: Sabine Miedema

Foto's:

Kind & Samenleving: blz. 11-13, 17, 21, 25, 28, 34, 36, 37-39

Unsplash: Cover, 2, 3, 8, 10, 14, 18-20, 23, 31, 32, 35, 40-42

Carmen De Vos: 12, 13

Jeugddienst Liedekerke: 30

Wil je met deze publicatie aan de slag? Doen!

Wil je er materiaal, teksten of foto's uit overnemen voor een website of een andere publicatie? Dan heb je de uitdrukkelijke toestemming nodig van Kind & Samenleving vzw.

Met dank aan alle steden en gemeenten die eerder met ons samenwerkten en samen met ons inspraakprojecten ontwikkelden. Met dank aan Jessica Vosters (JES vzw), Veerle Bucquoye (Stad Turnhout), Zita De Pauw (Bataljong vzw), Roel Camps (Stad Antwerpen), Lien Snoeck (Stad Gent), Katrien Segers (Gemeente Liedekerke), Henk Vergaerde (Gemeente Middelkerke), Laura Van De Vyver (Stad Sint-Niklaas), Katleen Houben (Gemeente Heers) en Warre Maertens (Radio Ongelikten Beir) voor de aanvullingen en nuttige feedback.

© 2019 Kind en Samenleving vzw

kind & samenleving

Vlaanderen
verbeelding werkt